

Mijn column nummer 143

Trots op de bodem?

Ik heb niet het idee dat wij trots op onze bodem zijn. Er bestaan nauwelijks lofdichten op onze bodem. Veel mensen vinden de bodem vies. En dan hoeft het nog geen eens over verontreiniging te gaan. Als dat wel zo is, gaat het al gauw over gifgrond. En dan zijn we bang.

Een andere vraag is of wij trots zijn op onze bodemsanering. Ik legde die vraag voor aan de leden van het Stellingengenootschap. Dat resulteerde in zegge en schrijve vier reacties uit Nederland. Geen enkele reactie uit Vlaanderen. Dat komt natuurlijk door het taalgebruik. Dan had er maar 'fier' moeten staan in plaats van 'trots'. Van de vier reacties waren er twee afkomstig van personen die bij de Milieudienst Rijnmond werken. Zou dat komen doordat Arie Deelen, de voormalige leider van het programma voor de beleidsvernieuwing van de bodemsanering, daar werkt? Het zou best kunnen. Weer een andere vraag is of wij trots zijn op de resultaten van de beleidsvernieuwing (BEVER). Ik ben dat in ieder geval wel. En niet alleen omdat ik Arie daarbij geholpen heb.

Het was een tijdje stil rond BEVER. Achter de schermen is hard gewerkt om het resultaat daarvan in een nieuwe wet vast te leggen. Binnenkort vergadert de Tweede Kamer over de nieuwe Wet bodembescherming. Zou BEVER geslaagd zijn in zijn opzet? Om die vraag te beantwoorden moeten we de uitgangspunten van BEVER en de hoofdelementen van de wetswijziging met elkaar vergelijken. Voordat BEVER van start ging, hebben leidinggevendenden binnen rijk, provincies en gemeenten in 1995 de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. van multifunctioneel naar functiegericht;
2. van project naar proces;
3. van centraal naar decentraal;
4. van overheid naar markt;
5. van het stellen van waarden naar het delen van waarden.

Het eerste uitgangspunt gaat over de saneringsdoelstelling. Het moest maar eens afgelopen zijn met de eis tot multifunctionaliteit. De nieuwe wet gaat hierin voorzien. De bovengrond wordt voortaan functiegericht gesaneerd en de ondergrond kosteneffectief.

Het tweede uitgangspunt is verzilverd door een nauwe koppeling tussen de bodemsanering en de ruimtelijke ordening. De planning en de budgetten voor bodemsanering zijn gekoppeld aan die voor de stedelijke vernieuwing.

Het derde uitgangspunt was een verdere decentralisatie. Een eerste stap daarin is gezet door het uitbreiden van het aantal bevoegde gezagen voor de bodemsanering. Een verdere beweging is ingezet in de Beleidsbrief Bodem. Hierdoor krijgen gemeenten meer te zeggen over de door hen na te streven bodemkwaliteit. Dit zal ongetwijfeld leiden tot weer een nieuwe wetswijziging.

Het vierde uitgangspunt was het verleggen van accenten van de overheid naar de markt. Voor marktpartijen wordt bodemsanering interessanter als combinatie met andere dynamiek mogelijk wordt. En dat is het geval. Verder worden eigenaren van verontreinigde bedrijfsterreinen verplicht om te saneren, in ruil voor een subsidie.

Ik moet u bekennen dat ik nooit heb begrepen waarover het vijfde uitgangspunt nu precies gaat. Ik gok maar even dat het een oproep is om beter naar elkaar te luisteren. Zoiets zet je natuurlijk niet in de wet. Dat doe je gewoon.

Zo wordt duidelijk dat alle uitgangspunten voor BEVER verwezenlijkt zijn. Dat is een hele prestatie. Voldoende reden om fier te zijn op de beleidsvernieuwing bodemsanering. En dat zal ons weer fier kunnen maken op de bodemsanering en als die klaar is op de bodem. Tijd om een feestje te fieren?